

Kas sagaida strādājošos sociālās drošības jomā 2020. gadā?

“Jā – kārtīgam darbam un pensijai, nē – bezdarbam. Nestrādāt nav atļauts.”

* **Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likme (VSAOI) (2020. gadā nemainās)**, ja darba ņēmējs ir apdrošināts visiem sociālās apdrošināšanas veidiem, ir **35,09%**, no kuriem 24,09% maksā darba devējs un 11% – darba ņēmējs.

* **Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN) 2020. gadā nemainās** – ienākumiem līdz 1667 euro mēnesī tie ir 20%, ienākumu daļai, kas pārsniedz 1667 euro mēnesī – **23%**.

* **Minimālā alga nemainās - 430 euro.**

* Palielinājies maksimālais gada neapliekamais minimums 2020. gadā – 3600 euro (**300 euro mēnesī**), 2019. gadā tie bija 230 euro mēnesī.

* Palielinājies sliekšnis, līdz kuram piemēro maksimālo neapliekamo minimumu. 2020. gadā tie ir **500 euro** (2019. gadā – 440 euro).

* Palielinājies sliekšnis, no kura nepiemēro neapliekamo minimumu – 1200 euro mēnesī (2019. gadā tie bija 1100 euro mēnesī).

* Palielināsies vidējie **neto** (“uz rokas”) ienākumi, ja darba samaksa 2019. gadā bija 800 euro (bruto), tad strādājošais saņēma 596 euro, taču 2020. gadā no 800 euro darba samaksas “uz rokas” būs 604 euro.

* Palielinājies ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (IIN) neapliekamais minimums pensijām 2020. gadā tie ir **300 euro** (iepriekš tie bija 270 euro).

* Valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu objekta maksimālais apmērs laikā no 2019. gada līdz 2021. gadam ir 62 800 euro, tāpat paliek nemainīgs.

* No 2020. gada 1. janvāra, pieprasot vecuma pensiju, pensiju 2. līmeņa dalībniekam būs jāizvēlas – uzkrāto pensijas kapitālu 2. līmenī pievienot 1. līmeņa kapitālam vai iegādāties mūža pensijas apdrošināšanas polisi.

* **Palielinājies minimālās vecuma pensijas apmērs**, t.i., noteikts jauns minimālās vecuma pensijas bāzes lielums – 80 euro un reizināts ar koeficientu atkarībā no darba stāža, 2019. gadā – minimālā vecuma pensija piemērota valsts sociālā nodrošinājuma pabalstam 64,03 euro apmērā un reizināta ar koeficientu atkarībā no darba stāža.

* No 2020. gada 1. janvāra vecāku pabalsta apmērs nedrīkstēs būt mazāks par vecāku pabalstu, kāds piešķirts par iepriekšējo bērnu, ja sievietei

nākamais bērns piedzimis, līdz iepriekšējais bērns sasniedzis 3 gadu vecumu.

* No 2020. gada 1. janvāra **tiesības uz maternitātes un vecāku pabalstu** ir arī sievietēm, kuras darba tiesiskās attiecības izbeigušas ne ātrāk kā 60 dienas pirms grūtniecības vai dzemdību atvaļinājuma iestāšanās.

* Bērna **ilgstošas slimības laikā** vecāks varēs saņemt slimības atvaļinājumu un slimības pabalstu ilgāk nekā līdz šim (vienā reizē ne ilgāk par 3 mēnešiem).

* **Bezdarbnieka pabalsta saņemšanas ilgums ir samazināts par 1 mēnesi**, un tagad bezdarbnieka pabalstu var saņemt 8 mēnešus (iepriekš 9 mēnešus). Samazināts ir arī bezdarbnieka pabalsta apmērs.

* 2020. gadā būs tikpat brīvdienas cik 2019. gadā - **11 brīvdienas**, 2020. gadā tiks pārcelta 1 darba diena, proti, 22. jūnija darba diena ir pārcelta uz 13. jūniju.

* **Atgādinām, ka no 2025. gada 1. janvāra nepieciešamais apdrošināšanas stāžs (darba stāžs, kura laikā ir veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas) vecuma pensijas saņemšanai būs 20 gadi, pašlaik 15 gadi.**

* No 2020. gada 1. janvāra ir iespēja **nodot uzkrāto 2. līmeņa pensiju kapitālu mantojumā**, t.i., ir nodrošināta iespēja izvēlēties, kam novirzīt pensiju 2. līmenī uzkrāto kapitālu gadījumā, ja viņa nomirst līdz vecuma pensijas piešķiršanai. Lai izdarītu izvēli, jāiesniedz iesniegums Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā. Savu izvēli var mainīt! Mantot varēs 80% no pensiju 2. līmenī uzkrātā pensijas kapitāla.

* Lielāks pensionēšanās vecums - no 2020. gada 1. janvāra tiesības uz valsts vecuma pensiju būs personām, kuras sasniegušas **63 gadu un deviņu mēnešu** vecumu (pie nosacījuma, ka apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 15 gadiem; pensionēšanās vecums palielinās pakāpeniski kopš 2014. gada – ik gadu par trim mēnešiem, un 2025. gadā sasniegs 65 gadu vecumu).

* Tiesības **pensionēties priekšlaikus** 2 gadus pirms vispārējā pensionēšanās vecuma sasniegšanas (pie nosacījuma, ka apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 30 gadiem), t.i., personām, kuras būs sasniegušas 61 gadu un deviņu mēnešu vecumu.

* **Pensiju indeksācija** 2020. gadā vismaz pagaidām nav plānota.